

Интервју са високим представником Валентином Инцком

ФЕНА: Шта очекујете од новог Савјета министара?

Валентин Инцко: Одржао сам састанак са господином Бевандом почетком седмице и имам утисак да постоји нови осјећај за задате циљеве, нови оптимизам и нада. Међународна заједница очекује да нови Савјет министара одмах почне да ради на усвајању глобалног фискалног оквира за период 2012.-2014. и државног буџета за 2012. годину, који би обухватио трошкове потребне за извршавање обавеза и пуно функционисање институција БиХ, те испуњавање међународних обавеза БиХ. Ово се наравно мора урадити уз пуно поштовање Устава и важећег законског оквира.

Приоритетан задатак Савјета министара и других нивоа власти мора бити и предузимање хитних мјера како би се унаприједио економски напредак, стимулисало запошљавање и како би се Босна и Херцеговина приближила ЕУ и НАТО. Разни нивои власти морају блиско сарађивати како би остварили тај циљ. Такође желим да подсјетим државне институције, као и власти и законодавне органе на другим нивоима у земљи, на обавезу да поштују и спроводе Мировни споразум.

ФЕНА: Како гледати на начин на који је усвојен државни буџет за 2011. годину?

Валентин Инцко: Прије свега, жао ми је што је буџет за 2011. годину ступио на снагу тек 14. фебруара 2012. године, а требао је бити усвојен до 31. децембра 2010. године. Као посљедица овог закашњелог дјеловања, државне институције су биле на привременом финансирању цијелу 2011. годину, уз забрињавајући степен несигурности у вези с њиховим финансирањем и

сервисирањем спољног дуга БиХ у првим мјесецима 2012. године.

Поврх свега, приликом усвајања буџета за 2011. годину, није у потпуности испоштована процедура предвиђена Уставом БиХ. Парламентарна скупштина, која има уставну обавезу да усвоји буџет на приједлог Предсједништва, није гласала о приједлогу Предсједништва од 14. фебруара.

Очекујем да одговорне институције и политичке странке спријече понављање ових проблема и да осигурају да Устав и владавина права буду у потпуности испоштовани. Охрабрен сам увјеравањима која сам добио од господина Беванде у вези са овим питањем, као и његовом определијељеношћу да што прије буде усвојен буџет за 2012. годину.

ФЕНА: Како коментаришете стална оспоравања Дејтонског мировног споразума и суверенитета Босне и Херцеговине?

Валентин Инцко: Дубоко ме брину покушаји подривања и оспоравања кључних државних институција у земљи, а посебно оних чија је обавеза да се баве најсложенијим и најфлагрантнијим случајевима, ратним злочинима и организованим криминалом. Кориштење тих институција у сврху постизања политичких или личних циљева је неприхватљиво.

Ако је БиХ озбиљна када каже да жели да се бори против организованог криминала, а ратне злочинце изведе пред лице правде, онда се те институције морају ојачати. Подривање тих институција је погрешан приступ. Босна и Херцеговина и њени ентитети направиће одлучан заокрет када политички лидери схвате да ће и ентитети и држава бити јаки тек када оба нивоа власти буду јака – оба нивоа ће ојачати када буду радили заједно и када држава добије подршку која јој треба да буде ефикасна.

ФЕНА: Након недавне одлуке Тужилаштва у случају Добровољачка, представници РС покушавају укинути Суд и Тужилаштво БиХ. Како гледате на то?

Валентин Инцко: Брину ме такви потези неких представника РС, који представљају неумјесан притисак на ове независне правосудне институције. Желио бих да подсјетим власти РС да је њихова дужност да поштују независност правосуђа. Правосуђе мора бити у прилици да одлучује о случајевима с којима је суочено без неприкладног утицаја, притисака или пријетњи.

Што се тиче Добровољачке: чињеница је да тужилац Међународног кривичног суда за бившу Југославију у Хагу није нашао довољно доказа да подигне оптужнице. Судови у Лондону и Бечу одбацили су оптужбе против господина Ганића и господина Дивјака. То не значи да је тај случај затворен. У ствари, Тужилаштво БиХ још увијек тражи починиоце злочина у Добровољачкој. Ако је неко у посједу информација онда треба да их прослиједи и помогне Тужилаштву да прикупи доказе потребне за овај предмет. Истина о судбини невиних жртава мора се утврдити, и сви напори у том правцу морају бити подржани.

Медвјеђа је услуга жртвама у цијелој БиХ да се одлука тужиоца користи за политичке циљеве. Чињеница је да без тужиоца БиХ у многим случајевима неће ни доћи до суђења. Сви који размишљају о интересима жртава треба да пруже подршку државном суду и тужилаштву.

Суд и Тужилаштво БиХ су кључне државне институције које треба да осигурају пуно спровођење владавине закона у БиХ. Они су такође неизоставни елемент за пуну имплементацију уставних надлежности државе. Уставност Закона о Суду БиХ и јурисдикција тог суда оспоравани су пред Уставним судом БиХ 2001. године и поново 2008. године. У обје ове прилике, Уставни суд БиХ је потврдио да БиХ – путем Суда – има обавезу да врши своје уставне надлежности. Стога, свака иницијатива за укидање државног правосуђа представља директно оспоравање могућности државе да врши своје уставне надлежности и самим тим покушај подривања Анекса 4 Дејтонског споразума. Још једном позивам све да престану са притисцима на правосуђе и да поштују владавину закона.

ФЕНА: Које активности, по вашем мишљењу, Босна и Херцеговина треба да предузмеу смислу њене интеграције у евро-атлантске институције?

Валентин Инцко: Прије свега, дозволите ми да кажем да не видим контрадикторност између тежњи Босне и Херцеговине ка чланству у евро-атлантским институцијама и присуства ОНР-а. Постоји тијесна сарадња ОНР-а и Делегације Европске уније у БиХ, и између мене и Петера Соренсена. Потпуна имплементација Дејтонског мировног споразума и пут Босне и Херцеговине ка интеграцији у евро-атлантске институције су комплементарни процеси.

Јасно је да Босна и Херцеговина мора да надокнади вријеме које је изгубила током протеклих шеснаест мјесеци. Европска унија је у протеклих шест мјесеци ојачала своје присуство у Босни и Херцеговини, што топло поздрављам и очекујем од власти на свим нивоима да тијесно сарађују с Делегацијом Европске уније и EUSR-ом на испуњавању услова дефинисаних програмом европских интеграција. Република Хрватска ће следеће године постати пуноправна чланица ЕУ, а остале земље у региону такође добро напредују ка Европској унији. Босна и Херцеговина не може себи да дозволи заостајање у овом процесу.

ФЕНА: Чини се да се Хрвати и Бошњаци слажу само у погледу једне ствари везане за Статут града Мостара, а то је да га ОНР мора промијенити. Да ли разматрате ову опцију?

Валентин Инцко: Моје колеге и ја смо разговарали с кључним политичким лидерима у вези с овим питањем. Јасно је да се одлука Уставног суда не може једноставно игнорисати и да политичке странке треба да пронађу договор у међусобном дијалогу. Странке су дале неколико приједлога и то је добар почетак.

ФЕНА: Како приступити питању локалних избора у Сребреници?

Валентин Инцко: Тренутно Бошњаци и Срби имају дијаметрално супротне ставове о овом питању. Очекујем да се састану и

разговарају о рјешењима која ће бити у интересу и данашњих и бивших становника Сребренице. Ти људи су превише и предуго изложени патњама да би поново били предмет политичких тензија и манипулација.